

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimusratkaisu 2018 - 2020

11.2.2018

Neuvottelujen taustaa

- Neuvottelut olivat erittäin vaikeat, koska taustalla vaikutti edelleen kiky-sopimuksesta kumpuava ns. yleisen linjan vaatimus:
 - EK koordinoi vahvasti linjan noudattamista
 - Neuvottelupöydässä vaikutti valtakunnansovittelijan linjaamat palkkaratkaisut
- Muiden alojen sopimusratkaisuja, esim.:
 - *Teknolomiteollisuus ja Teollisuusliitto*: 2 vuotta, optio kolmannelle
 - Palkankorotukset sovitaan paikallisesti (suuruus, ajankohta ja toteutustapa)
 - Jos paikallista sopimusta ei saavuteta, palkankorotus on
 - 1.1.2018 lukien 1,1% yleiskorotus ja 0,5% yritysکوhtainen erä.
 - 1.1.2019 lukien 0,9% yleiskorotus ja 0,7% yritysکوhtainen erä.
 - *Kemianteollisuus ja TEAM*: 2 vuotta, optio kolmannelle, palkankorotukset 3,2%

Neuvottelutulos

- Neuvottelutulos oli palkankorotusten osalta samaa tasoa kuin muilla aloilla.
- Realistista mahdollisuutta neuvotella suurempaa palkankorotusta ei tällä kierroksella ollut, vaikka sitä yritettiin.
- Neuvottelutulos kokonaisuudessaan on muihin aloihin verrattuna hyvä.
 - Tes-kirjauksiin saatiin parannuksia, joilla on kustannusvaikutus.
 - Lisäksi kunta-alalla suoritetaan kertaerä (lomarahaleikkausten osakompensationa), jota muilla aloilla ei makseta.
 - Tavoite koulutetun hoitohenkilöstön sopimuksesta eteni merkittäväällä harppauksella.

Sopimuksen keskeinen sisältö

Sopimuskausi ja palkankorotukset

- 1.2.2018 – 31.3.2020
- Palkankorotukset:
 - Yleiskorotus 26 euroa kuitenkin vähintään 1,25 % 1.5.2018 lukien.
 - Palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,25%:lla.
 - Paikallinen järjestelyerä 1,2 % kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkasummasta. Maksetaan 1.1.2019 lukien.
 - Yleiskorotus 1,0 % 1.4.2019 lukien
 - Palkkausluvun 11 §:n mukaista henkilökohtaista lisää korotetaan 1,0%:lla

Palkka ja työvoimakustannus selvitys

- Sovittiin käynnistettäväksi tilastollinen selvitys kunta-alan palkka- ja työvoimakustannusten sekä muiden palvelussuhteen ehtojen tasosta ja muutoksesta verrattuna yleisiin työmarkkinoihin.
- **Vertailussa huomioidaan mm. ammattiryhmä, koulutus ja sukupuoli.**
- Selvitys elokuu 2019 mennessä, johtopäätökset
- Tavoitteena kuroa umpeen julkisen sektorin eroa palkkakehityksessä verrattuna koko yksityiseen sektoriin.

Koulutetun hoitohenkilöstön sopimustavoite

- Tavoite koulutetun hoitohenkilöstön sopimuksesta eteni merkittäväällä harppauksella.
- Sovittiin Terveyden- ja sosiaalihuollon neuvotteluryhmästä, joka jakautuu kahteen alaryhmään, valmistelemaan tes-määräyksiä vuoteen 2020.
- Palkka- ja työaikamääräysten kehittämistyö alkaa heti.
- Mikäli sote-uudistusta ei tule, työryhmä jatkaa kehittämistyötä joka tapauksessa.

Kunnat ja kuntayhtymät

Terveyden- ja sosiaalihuollon neuvotteluryhmä

Yleiset kysymykset

(KT 4) KoHo 4 JAU 2 JUKO 2

Terveydenhuollon ryhmä

Erityiset kysymykset

KoHo 4 JAU 1 JUKO 1

KVTES liite 3

Sosiaalihuollon ryhmä

Erityiset kysymykset

KoHo 2 JAU 2 JUKO 2

KVTES liite 4

Lomarahjan vaihtaminen vapaaksi

- **Määräaikainen:** Lomanmääräytymisvuosien 2017 - 2018 ja 2018 - 2019 lomarahat voi vaihtaa vapaaksi
- Edellyttää paikallista sopimusta (pääsopimus 13§)
- Sen jälkeen TT sopii erikseen kirjallisesti, jos haluaa vaihtaa
- Lomarahavapaapäivien lukumäärä on 35% vuosilomapäivien lukumäärästä (sama kuin LS)
- Vapaa annetaan sovittuna ajankohtana
 - Viimeistään lomanmääräytymisvuotta seuraavan lomakauden alkuun mennessä
 - Esim. Kesällä 2018 maksettavaa lomarahaa voi vaihtaa vapaaksi ja se on annettava viimeistään 30.4.2019

Lomarahjan vaihtaminen vapaaksi

- Lomarahavapaan ajalta maksetaan varsinainen palkka
- Lomarahavapaa on työssä olon veroista aikaa ja se kuluu kuten vuosiloma, työkyvyttömyystilanteessa siirretään kuten vuosiloma
- Jos lomarahavapaa jää pitämättä, maksetaan korvaus
 - Työsuhteen päättymistilanteet
 - Jos ajankohdasta ei ole päästy sopimukseen

Luottamusmiehet ajankäyttö

- Ajankäytön lisääntyminen
 - Tilapäinen vapautus: lisätty sote-uudistuksen valmisteluryhmät ja neuvottelut esim. palkkausjärjestelmästä
 - Kiinteä vapautus on vähintään keskimäärin työpäivä viikossa 105 edustettua kohden 1.5.2018 lukien.
- Edustettavien määrän todistaminen: paikallisesti vakiintuneella tavalla, jos epäselvyyttä, järjestö antaa todistuksen jäsenten lukumäärästä.

Luottamusmiehet ja tsv korvaukset

- Luottamusmieskorvaus +7%
 - uusi porras 700 edustettavaa/260 €. Korotukset voimaan 1.5.2018 lukien
 - Lm-korvauksen korotus 1½ kertaiseksi määräajaksi paikallista sopimusta koskevan neuvottelun ajaksi työnantajan harkinnan mukaan
- TA ja PLM keskustelevat kerran vuodessa plm:n koulutustarpeesta
- Lisäksi tsv-korvaukseen euromäärän muutos
 - 1.5.2018 lukien 94 € ja jos yli 700 edustettavaa 260 €

VAKA / Keskeiset muutokset (KVTES:n korotusten ja tekstimuutosten lisäksi)

- Uudistettua palkkahinnoitteluliitettä sovelletaan 1.5.2018 alkaen.
- Termit päivitetty vastaamaan varhaiskasvatuslakia (päivähoito → varhaiskasvatus)
 - Hinnoittelutunnus muuttuu 05PKO → 05VKA, myös numerot muuttuvat
- Esimiesten hinnoittelut yhdistyvät, uusi hitu 05VKA020
- Uuteen 05VKA020:aan siirtyvät myös jatkuvasti välittöminä esimiehinä toimivat vastaavat lastentarhan opettajat sekä jatkuvasti esimiehenä toimivat varajohtajat

VAKA / Keskeiset muutokset

- 05PKO030 → 05VKA054 Varhaiskasvatuksen hoito- ja huolenpitotehtävät (1 971,44 €)
- Napanuora 03HOI040:aan ja 04SOS06A:n poistuu
- Uusi palkka on 2 010 €, korotusta 38,56 €
 - Kunta-alan palkat julkaisun mukaan lastenhoitajien keskiarvopalkka 2 085 €
 - Tehyläisistä
 - 5 % hyötty enemmän kuin 10 €
 - 8 % hyötty ainakin vähän
 - n. 3 % hyötty noin 25 €
- Voi tulla myös kerrannaisvaikutuksia paikallisen TVA:n kautta, vaikutuksia voi tulla myös HOI040:aan ja SOS06A:n, jos arvioitu samassa TVA-järjestelmässä.
- Koulutusvaatimukseen lisätään, että tehtävät edellyttävät *soveltuvaa* ammatillista perustutkintoa, yleiskirjeeseen listaus siitä, mitkä koulutukset ovat soveltuvia.
 - Nimikkeisiin lisätään lähihoitaja ja lastenohjaaja (aiemmin vain lastenhoitaja ja päivähoitaja)

VAKA / Keskeiset muutokset

Liitteen 5 soveltamisohjeeseen saatiin hyvät tehtävien vaativuuden arviointia linjaavat kirjaukset:

- Esimerkkinä lisätehtävästä ja –vastuusta varhaiskasvatuksessa on
 - vastuu esiopetuksesta
 - pitkäaikaissairaiden lasten hoidon ohjaus- ja seuranta
 - lääkehoidon toteuttaminen (turvallinen lääkehoito-opas)
 - yleiskirjeeseen maininta siitä, että tehtävän vaativuuden arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota mm. lapsen tuen tarpeeseen sekä esim. monikulttuurisuuteen

Esimerkit huomioitava työn vaativuuden arvioinnissa tehtäväkohtaista palkkaa korottavana tekijänä

VAKA / Keskeiset muutokset

- Soveltamisohjeeseen kirjaus:
 - jos työnantaja edellyttää korkeampaa tutkintoa tai erikoistumiskoulutusta kuin palkkahinnoittelukohdassa edellytetään on se yleensä osoitus siitä, että myös peruspalkan tulee olla huomattavasti korkeampi
- Soveltamisohjeeseen kirjaus:
 - tehtävien toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset (mm. palvelujen tuotantotapojen muuttuminen, teknologian ja työvälineiden sekä työmenetelmien kehittyminen ja asiakaspalveluvaatimusten kasvaminen) voivat vaikuttaa tehtävien sisältöön, jolloin tehtäväkuvaus tulee päivittää ja arvioida muutoksen vaikutus tehtävän vaativuuteen ja palkkaan

Vaka

- Tuli sote-uudistus tai ei, varhaiskasvatus jää kuntiin
- Tehy neuvottelee jatkossakin KVTES:sta ja varhaiskasvatuksen liitteen 5 ehdoista

Työaika / keskeiset muutokset voimaan 1.5.2018 lukien

- Poissalopäivän vaikutus *yleistyöajan* lisä- ja ylityörajaan (ns. keskeytysääntö).
 - Lisä- ja ylityörajat laskevat poissalon vuoksi. Arkipyhästä annetaan ylimääräinen kokonainen vapaapäivä.
 - esim. Vuosiloma = 7 tuntia 45 min, osa-aikatyöntekijällä 7t 45 min x osa-aika%
 - Sairastuminen 8 tunniksi suunnitellusta työpäivästä laskee rajoja 8 tunnilla (myös osa-aikaisella)
- Poissalopäivän vaikutus toimistotyöajan lisä- ja ylityörajaan (ns. keskeytysääntö).
 - Lisä- ja ylityörajat laskevat poissalon vuoksi. Arkipyhästä annetaan ylimääräinen kokonainen vapaapäivä.
 - esim. Vuosiloma = 7 tuntia 21 min, osa-aikatyöntekijällä 7t 21 min x osa-aika%
 - Sairastuminen 8 tunniksi suunnitellusta työpäivästä laskee rajoja 8 tunnilla (myös osa-aikaisella)
 - Vuorokautinen ylityö säilyy ennallaan
 - Viikon ylityöraja 38 t 45 min. Tasoittumisjaksolla kullakin viikolla suunniteltu tuntimäärä + 2h lisätyötä. Jos poissaolo ko. viikolla, kun tekee ylimääräistä työtä, lisätyötä 0,4h x työpäivien lukumäärä, jonka jälkeen viikkoylityötä
- Muutoksen taustalla TT:2017-59 (Tehyn ajama oikeustapaus)

Työaika / keskeiset muutokset

■ Koulutustilaisuudet

- Työajaksi lukeminen edellyttää työnantajan määräystä. Muut edellytykset poistuvat.

■ Jaksotyön soveltamisala laajenee kotihoitoon ja –sairaanhoidon

- Ruokatauko työajalle kotihoidossa ja –sairanhoidossa

■ Liukuva työaika

- TA voi ottaa järjestelmän käyttöön yksipuolisella päätöksellä.
- TT voi ilmoittaa, ettei halua liukuvan työaikajärjestelmän piiriin, muutoin katsotaan sovitun asiasta.
- TT voi irtisanoa sopimuksen päättymään 1 kk irtisanomisaikaa noudattaen.
- TA määrittää liukuvassa työaikajärjestelmässä olevan kiinteän työajan ja liukumarajat
- Työpäivä voi (liukuma+säännöllinen työaika) olla enintään 12 h.
- TT päättää haluaako liukua => TA ei voi pääsääntöisesti määrätä.
- Paikallisesti voisi sopia pienemmistä tai suuremmista liukumasaldorajoista kuin KVTES:n -6 /+40h

Ylihoitajat ja TK johtavat hoitajat

- Eräiden asiantuntijoiden työaika 37,5h/vk poistuu
 - Tilalle 38h 15min / vk – työaika
 - Työajan noususta kompensatio palkkaan + 2,4% (ylikompensoitu)
 - Jatkossa säännöllinen työaika vuorokaudessa kuten yleistyöajassa (8 tai enintään 9 h/pv)
- Kuuluvat jatkossa työaikakorvauksia saavien piiriin
 - Vuorokautinen ylityökorvaus (2h-50%, >2h -100%)
 - Viikkoylityöraja 38 t 45 min , lisätyötä ensin 30 min/vk (tai 6 min/työpäivä)
 - Poissalot laskevat lisä- ja ylityörajoja (7:39 /osa-aikaisella % tai suunnitellun työpäivän pituus)

Varallaoloa koskevat yleiskirjekirjaukset

- Varallaolon aikana voi lähtökohtaisesti järjestää ajankäyttönsä haluamallaan tavalla. Huomioitava, ettei varallaolo (pituus ja toistuvuus) kohtuuttomasti haittaa työntekijän vapaa-ajan käyttöä
- Yleensä varallaolo on pidempi kuin aktiivityöhön käytetty aika.
- Työnantajan ja työntekijän tarkasteltava varallaolojärjestelmän toimivuutta ja kuormittavuutta säännöllisesti.

Sopimuskauden työryhmät

1. Palkkausjärjestelmää arvioiva työryhmä

- uudistaa ja kehittää tehtävän vaativuudenarviointijärjestelmää ja kartoittaa tehtäväkohtaisen palkan erilaiset ratkaisumallit työnantajavaihdostilanteissa.

2. Sairauslomia koskevia sopimusmääräyksiä käsittelevä työryhmä

- arvioida ja kehittää sairauslomia koskevia määräyksiä siten, että ne kannustavat työssä jatkamista, työhön paluuta ja tukevat työhyvinvointia sekä selkeyttää ja yksinkertaistaa sopimusmääräyksiä.

3. Työssä oppimista ja ohjausta käsittelevä työryhmä

- selvittää työpaikalla oppimisen ja ohjauksen tilaa sekä nostaa esiin hyviä käytäntöjä, joilla edistetään työpaikalla oppimista ja ohjausta.

4. Etätyötä käsittelevä työryhmä

- koota ja kuvata hyviä kunta-alan etätyökäytäntöjä, arvioida etätyön ja uusien työntekemisen tapojen edistämismahdollisuuksia tutkimuksen ja eri alojen kokemusten valossa ja esittää johtopäätökset tarvittavista toimenpiteistä, joilla selkeytetään pelisääntöjä etätyön hyödyntämiseksi.

Lomarahaleikkausten kompensoiminen:

Työ- ja virkaehtosopimus paikallisen tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän maksamisesta

- Erän maksaminen perustuu kunnan tai kuntayhtymän strategian mukaisiin tuloksellisuus- ja tuottavuustavoitteisiin ja niiden toimeenpanoon.
- **Tulee aina maksuun.** Maksetaan koko henkilöstölle:
 - Jos työsuhde on ollut voimassa 2.9. - 18.11.2018, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä.
 - 9,2 % palkansaajan varsinaisesta palkasta.

Lomarahaleikkausten kompensoiminen

- Edellyttää, että ajanjaksolla on ollut edes yksi palkallinen päivä.
- Ei edellytä, että olisi kertaerän maksupäivänä enää työsuhteessa.
- Jos enintään viikon katkoksia työsuhteessa, kuuluu maksun piiriin.

Muut tekstimuutokset, joilla kompensoidaan lomarahaleikkauksia

- Isyysvapaan palkallisuus 6 päivästä 12 päivään.
- Oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen nousi lapsen 10 ikävuodesta 12 vuoteen.
- V luvun 4§ poistaminen (työkyvyttömyyseläketapauksissa takaisinperinnästä luovutaan)
- Muutokset ovat pysyviä, lomarahaleikkaus poistuu vuoden 2019 jälkeen.

Yhteenveto, mitä mm. saatiin

- **Samat palkankorotukset kuin muilla aloilla**
- **Ylimääräinen kertaerä 9,2% (keskimäärin kunta-alalla 260 €/hlö)**
- **Koulutetun hoitohenkilöstön sopimuksen sisällön tekeminen aloitetaan heti**
- Vakan hoito- ja huolenpitotehtävät: alarajakorotus
- Lisä- ja ylityörajat laskevat poissalon vuoksi
- Jaksotyön laajentaminen kotihoitoon ja –sairaanhoidon + oikeus joutuisaan ruokailuun
- Raami lomarahavaihtamiselle vapaaksi
- Isyysvapaan palkallisuus 6 päivästä 12 päivään.
- Oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen nousi 10 vuodesta 12 vuoteen.
- V luvun 4§ poistaminen (työkyvyttömyyseläketapauksissa takaisinperinnästä luovutaan)

Mitä Tehy tekee heti neuvottelujen jälkeen?

- Terveysten- ja sosiaalihuoltoalan neuvotteluryhmä aloittaa työnsä tavoitteena parantaa erityisesti palkka- ja työaikaehtoja. Tehy määrittelee tavoitteensa työryhmään ja aloittaa aktiivisen neuvottelutoiminnan.
- Tes-neuvotteluja vauhdittaneet ylityö- ja vuoronvaihtokielto osoittivat tehokkaasti, että henkilöstöresurssit ovat liian pienet. Tehy hyödyntää kokemuksesta saadun tiedon ja aloittaa vaikuttamisen henkilöstöresurssien lisäämiseksi.
- Tehy kantelee komissiolle varallaoloa koskevasta lainsäädännöstä. Nähdäksemme lainsäädäntö ei vastaa eu-lainsäädännön vaatimuksia.